

ประกันคุณภาพการศึกษา : คุณภาพคน คนคุณภาพ

นายสนธิญาณ รักษาภักดิ์

หัวหน้าฝ่ายมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา กองวิชาการ

เกริ่นนำ

นับแต่มหาวิทยาลัยเริ่มดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาอย่างจริงจังและเป็นทางการเมื่อเดือนกรกฎาคม ๒๕๔๒ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ มาจนถึงปัจจุบัน นับเป็นเวลา ๑๓ ปีเศษ กล่าวได้ว่ามีหลายปัจจัยที่ทำให้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญที่สถาบันการศึกษาต้องรีบดำเนินการอย่างเร่งด่วน เช่น การตื่นตัวในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาในประเทศต่างๆ การสื่อสารไร้พรมแดน การเพิ่มเสรีด้านการค้าและการบริการ ความคาดหวังของสังคม สิทธิเสรีภาพของประชาชนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนข้อจำกัดในด้านงบประมาณของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเข้าเป็นสมาชิกของประชาคมอาเซียนอย่างเต็มตัว นั่นคือในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ (ค.ศ.๒๐๑๕) อีก ๓ ปีข้างหน้าประเทศไทยเองจะกลายเป็นสมาชิกของประชาคมอาเซียน (ASEAN) อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ปัจจัยเหล่านี้ล้วนเป็นแรงกระตุ้นให้ผู้ที่อยู่ในวงการศึกษาทุกระดับ ต่างตระหนักถึงเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง จนปรากฏออกมาเป็นพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒

สาระสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา : ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้กำหนดจุดมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษาที่ต้องมุ่งเน้นคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ซึ่งได้กำหนดรายละเอียดไว้ในหมวด ๖ มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา และในหมวดนี้เองมีหลายมาตราที่ระบุถึงระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาที่แต่ละสถาบันการศึกษาจะต้องดำเนินการ เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด ประกอบด้วย

มาตรา ๔๗ ระบุว่าให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบประกันคุณภาพภายใน และระบบประกันคุณภาพภายนอก และในวรรคสองของมาตรานี้เอง บัญญัติว่า ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง และด้วยเหตุผลที่ว่า เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงนี้เอง กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ออกกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓ โดยกฎกระทรวงฯ ฉบับนี้ มีสาระสำคัญที่นำศึกษา คือ

ข้อ ๓ ระบุว่า ระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อการพัฒนาการศึกษาและพัฒนามาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ต้องประกอบด้วย

- ก. การประเมินคุณภาพภายใน
- ข. การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
- ค. การพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ข้อ ๔ ระบุว่า ระบบประกันคุณภาพภายนอกเพื่อรับรองมาตรฐานและมุ่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกระดับ ต้องประกอบด้วย

- ก. การประเมินคุณภาพภายนอก
- ข. การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

นอกจากนั้น ยังกำหนดให้สถานศึกษาดำเนินการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้ด้วยการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัดและการมีส่วนร่วมของชุมชน และต้องจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาและเปิดเผยรายงานนั้นต่อสาธารณชน นอกจากนี้ยังต้องนำผลการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอกไปประกอบการทำแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอีกด้วย โดยระบุไว้ในข้อ ๕-๖-๗ ของกฎกระทรวงฉบับนี้ตามลำดับ

ประกันคุณภาพการศึกษา : ภาระงานของบุคลากรทุกระดับในองค์กร

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มีพระราชบัญญัติสำหรับบริหารและจัดการเมื่อปลายปี พ.ศ. ๒๕๔๐ จากวันนั้นมาจนถึงวันนี้ก็เป็นเวลา ๑๔ ปีเศษ เมื่อว่าไปแล้วก็เป็นระยะเวลาที่ใกล้เคียงกับการดำเนินการประกันคุณภาพ โดยในช่วงระยะเวลาดังกล่าวนี้ มหาวิทยาลัยสามารถดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอกชนิดค่อยเป็นค่อยไปตามกรอบที่กำหนดได้อย่างลงตัว โดยผ่านการประเมินคุณภาพภายในระดับสถาบันของ สกอ. ทั้งหมด ๔ ครั้ง (ปี พ.ศ. ๒๕๕๐-๒๕๕๔) และผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. ๒ ครั้ง (ปี พ.ศ. ๒๕๔๘ และ ๒๕๕๑)

เพราะความเป็นมหาวิทยาลัยสงฆ์ ผู้บริหารส่วนมาก (๗๐ เปอร์เซ็นต์) เป็นสงฆ์ นิสิตส่วนมากก็เป็นสงฆ์ ผลผลิตจึงเน้นหนักไปทางด้านการส่งเสริมกิจการคณะสงฆ์และสนองงานคณะสงฆ์เสียเป็นส่วนใหญ่ คือเป็นเสาหลักของแผ่นดินด้านพัฒนาสังคมและจิตใจของเหล่ามวลมนุษยชาติ

โดยไม่เลือกชั้นวรรณะว่าจะนับถือศาสนาใดตามปณิธานของมหาวิทยาลัย นั่นคือการดำรงตนเป็นศาสนทายาทสืบสานต่อพระพุทธศาสนา เห็นได้จากผู้บริหารส่วนใหญ่ของมหาวิทยาลัยเองก็ล้วนผ่านมาจากสถาบันนี้เกือบทั้งหมด

การที่มหาวิทยาลัยผ่านการประเมินทั้งจากภายในและภายนอกมาจนถึงปัจจุบันนี้ ถือว่าเป็นความโชคดีที่บุคลากรทุกระดับให้ความร่วมมือ ไม่ว่าจะเป็นบุคลากรจากส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาคสามารถกล่าวได้ว่ามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นมหาวิทยาลัยที่มีส่วนงานมากที่สุดในประเทศเมื่อเทียบกับระดับสถาบันการศึกษาด้วยกันเห็นจะไม่ผิดนัก เพราะมีส่วนงานระดับวิทยาเขต วิทยาลัย ห้องเรียน และหน่วยวิทยบริการทั่วทุกภาคของประเทศก็ว่าได้ นอกจากนี้ยังมีสถาบันสมทบทั้งในประเทศและต่างประเทศอีก ๖ แห่ง การบริหารคนและทรัพยากรจำนวนมากอย่างนี้ ต้องอาศัยระบบและกลไกที่มีคุณภาพในการควบคุมและดำเนินงาน เป็นการยากมากที่จะทำให้ทุกคนมีความเสมอภาคเท่าเทียมเหมือนกันหมด แต่เป็นเพราะว่าผู้บริหารใช้ศาสตร์และศิลป์ในการบริหารงานจึงทำให้ทุกอย่างดำเนินไปอย่างราบรื่น รวมถึงงานประกันคุณภาพด้วย

ประกันคุณภาพการศึกษา : บททดสอบผู้บริหารทุกระดับ

การวัดผลสัมฤทธิ์ของการทำงานว่าประสบผลสำเร็จในระดับมากน้อยเพียงใด เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดหรือไม่ นั่นคือแผน (Plan) การจะตรวจสอบว่าแผนเป็นไปตามทิศทางที่กำหนดบรรลุตามวัตถุประสงค์และครอบคลุมภาระงานทั้งหมดตามนโยบายที่กำหนดไว้หรือไม่ นั่นคือระบบตรวจสอบหรือที่เรียกว่าประกันคุณภาพ ระบบประกันคุณภาพจะรวมไปหมดและไม่สามารถวัดความสำเร็จและประสิทธิภาพของภาระงานงานได้เลย เมื่อขาดแผนหรือมีแผนแต่ตัวชี้วัดไม่ครอบคลุมภาระงานที่กำหนดไว้ในนโยบาย

ผู้ที่มีบทบาทสำคัญระดับต้น ๆ ในการกำหนดทิศทางเพื่อชี้วัดความสำเร็จของภาระงานที่กำหนดไว้ในแผนตามนโยบายของมหาวิทยาลัยคือผู้บริหารทุกระดับ จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารเหล่านี้จะต้องตระหนัก ศึกษา เรียนรู้ และใส่ใจกับบทบาทและหน้าที่ที่รับผิดชอบ สถาบันการศึกษาที่ประสบผลสำเร็จในด้านการบริหารงานและคุณภาพ ส่วนมากก็ได้ผู้บริหารทุกระดับดังกล่าวนี้แหละเป็นจักรหรือฟันเฟืองขับเคลื่อนในการดำเนินงานทำให้งานสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย แบ่งผู้บริหารเป็น ๓ ระดับ คือระดับต้น นับตั้งแต่หัวหน้าฝ่ายขึ้นไป ระดับกลาง นับตั้งแต่ผู้อำนวยการกองในสำนัก วิทยาลัย ขึ้นไป และระดับสูง นับตั้งแต่ผู้อำนวยการสำนัก วิทยาลัย ขึ้นไป ผู้บริหารทุกระดับเช่นว่านี้จะมีในทุกส่วนงานของ

มหาวิทยาลัย ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค จึงกล่าวได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นการประมวลผลการดำเนินงานทั้งหมดของส่วนงานตามแผนงานที่กำหนดไว้ในรอบปีงบประมาณหรือปีการศึกษา ว่าบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใด จึงถือได้ว่าเป็นภาระหน้าที่ของบุคลากรในส่วนงานนั้น ๆ ทุกคน จะต้องช่วยกันรับผิดชอบและดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายที่กำหนดให้ได้ ส่วนงานไหนจะก้าวหน้าหรือประสบผลสำเร็จตามมุ่งหวังมากน้อยเพียงใด ก็ต้องอาศัยผู้บริหารดังกล่าวนี้แหละเป็นตัวจักรหรือฟันเฟืองในการขับเคลื่อน

มหาจุฬากับการประเมินคุณภาพการศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ผ่านการประเมินคุณภาพภายในระดับสถาบัน จากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ) จำนวน ๔ ครั้ง (พ.ศ. ๒๕๕๐-๒๕๕๔) และผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) จำนวน ๒ ครั้ง (พ.ศ. ๒๕๔๘ และ ๒๕๕๑) ระยะเวลาของการประเมินดังกล่าวมานี้ มหาวิทยาลัยได้จัดทำและปรับปรุงคู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาถึง ๖ เล่ม แสดงให้เห็นว่า ทั้งเกณฑ์ประเมินและตัวชี้วัดสำหรับการประเมินนั้นปรับเปลี่ยนอยู่ตลอดเวลา ขึ้นอยู่กับสถานการณ์และเหตุการณ์เป็นสำคัญ เข้าใจว่าอีก ๓ ปีข้างหน้า ประเทศไทยของเราจะเข้าสู่ประชาคมอาเซียน คงต้องเปลี่ยนอีกเป็นแน่ สิ่งเหล่านี้เมื่อผ่านไปแล้วจะถือว่าเป็นภาวะคุกคามก็ว่าได้ ข้อสังเกตประการหนึ่งที่ยังเห็นชัดเจนก็คือว่าเมื่อประมาณต้นปี ๒๕๕๔ ที่ผ่านมา สมศ.บอกจะประเมินคุณภาพภายนอกสถาบันการศึกษาที่ผ่านการประเมินรอบแรกที่ครบห้าปีแล้ว ทั้ง ๆ ที่เกณฑ์สำหรับประเมินและตัวบ่งชี้ของ สมศ.เองก็ยังไม่ชัดเจนและไม่แน่นอน ทำเอาผู้บริหารสถาบันการศึกษาหลายแห่ง โดยเฉพาะที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย (ทปอ) ต้องทำหนังสือชี้แจงและขอยกเลิกการประเมินสำหรับปีนั้น จะพร้อมรับการประเมินก็ต่อเมื่อเกณฑ์สำหรับประเมินและตัวบ่งชี้ของ สมศ. ลงตัวและชัดเจนที่สุด ทำเอาสื่อประโคมเรื่องนี้อยู่หลายเดือนเหมือนกัน

เมื่อว่าถึงการประเมินคุณภาพแล้ว คงไม่มีสถาบันใดปฏิเสธการถูกประเมิน ถึงอย่างไรก็มีกฎและประกาศกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินคุณภาพภายนอกกำกับไว้อย่างชัดเจนอีกทอดหนึ่ง ซึ่งถือว่าเป็นกฎหมายหลักในการดำเนินการอยู่แล้ว ประเด็นอยู่ที่ว่าเกณฑ์ประเมินและตัวบ่งชี้สำหรับวัดหรือประเมินต่างหาก ซึ่งจะเห็นได้ว่าการประเมินรอบที่สามนี้ สถาบันการศึกษาที่ถูกประเมินจะต้องเตรียมรวบรวมข้อมูลประกอบในบางตัวบ่งชี้ย้อนหลังไปถึงสองปี ข้อสำคัญคือปีที่ผ่านๆ มาไม่ได้มีการเก็บข้อมูลตัวบ่งชี้ที่ว่านี้ไว้เลย เพราะปีที่ผ่านๆ มาไม่มีตัวบ่งชี้นี้ อะไรทำนองนี้ ซึ่งเมื่อว่า

ไปแล้ว ก็จัดได้ว่าเป็นภัยคุกคามประการหนึ่งเหมือนกัน เพราะสถาบันการศึกษาหลายแห่งจำเป็นต้องอาศัยเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลเหล่านี้เป็นเวลานานนับปีก็ว่าได้

จุดสำคัญประการหนึ่งก็คือว่า ในอุดมคติอันมีดีมีดมักจะมีแสงสว่างพอให้ผู้หลงติดได้มีกำลังใจอยู่เหมือนกัน เกณฑ์การประเมินคุณภาพของ สมศ. ก็ใช้ว่าจะสร้างมาเพื่อสังหารถ่ายเดียว ยังมีเกณฑ์ประเมินอีกหลายตัวที่อำนาจหรือเป็นทางเลือกให้กับสถาบันการศึกษาอีกหลาย ๆ แห่งได้มีโอกาสได้แสดงศักยภาพตนเองได้อย่างเสรีตามสมรรถภาพของตน เช่น เกณฑ์การประเมินคุณภาพในด้านอัตลักษณ์ และเอกลักษณ์ของสถาบัน เห็นได้ว่าตัวบ่งชี้ที่เน้นผลลัพธ์ (Outcome) ที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของแต่ละแห่ง เชื่อเหลือเกินว่าคงไม่มีสถาบันการศึกษาใดที่มีอัตลักษณ์และเอกลักษณ์ที่เหมือนกัน

สำหรับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ก็ได้ผ่านการประเมินคุณภาพเช่นว่ามานั้นอย่างโชกโชน ที่ว่าโชกโชนนี้ดูเหมือนจะเป็นผู้มีประสบการณ์อันล้นหลาม ผ่านร้อนผ่านหนาวมาอย่างมากมาเยอะไรทำนองนั้น แต่เมื่อว่าตามสภาพความเป็นจริงแล้ว มหาวิทยาลัยยังจัดได้ว่าเป็นน้องใหม่ในด้านนี้เอาเสียมากมาก ทุกอย่างยังคงค่อยเป็นค่อยไป ทุกอย่างเป็นไปได้เพราะทุกคนทุ่มเทใจ ทุกอย่างดำเนินไปได้เพราะทุกคนมีใจ ทุกอย่างสำเร็จลงได้ก็เพราะทุกคนรวมใจ ถ้าไม่สำเร็จก็คงต้องอหังจอณาใจเป็นแน่แท้ เพราะเกณฑ์สำหรับประเมินและตัวบ่งชี้หลายตัวที่เดียวที่ไม่สามารถประเมินที่มหาวิทยาลัยแห่งนี้ได้ แล้วผ่านการประเมินไปได้อย่างไร คำตอบก็คือว่าข้อมูลหลายตัวเมื่อไม่สามารถที่จะประเมินได้ ก็ใช้การเทียบเคียงแทน เพราะผู้ประเมินหลายท่านที่มาประเมินที่สถาบันแห่งนี้ ส่วนมากเป็นผู้มีภูมิรู้ ภูมิฐาน และภูมิธรรม พร้อมประสบการณ์อันล้นหลาม อธิบายตรงไหน อย่างไรสามารถเข้าใจได้อย่างแจ่มแจ้ง เห็นชัด โดยปราศจากข้อสงสัยใด ๆ สิ่งเหล่านี้ได้ปรากฏอยู่ในรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกที่ผ่านมาและผู้เขียนได้นำเสนอไปหลายหน ผู้สนใจสามารถค้นดูได้ นับเป็นความภาคภูมิใจของชาว มจร ไม่น้อยเลยทีเดียว

มาตรวัดคุณภาพคน คนคุณภาพ : มองจากกรอบการประกันคุณภาพการศึกษา

แม้ว่าภาพรวมในระดับสถาบัน มหาวิทยาลัยจะผ่านการประเมินคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอก และมีผลการประเมินเป็นที่น่าพอใจก็ตาม แต่เมื่อหันมาศึกษาดูข้างในจะพบว่า จากผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๔ (ปีการศึกษา ๒๕๕๓) ที่ผ่านมา ในจำนวน ๑๐ วิทยาเขต, ๕ คณะ, ๗ วิทยาลัยสงฆ์, ๑๒ ภาควิชา (เฉพาะส่วนกลาง) และ ๔ ห้องเรียน ปรากฏว่ามีหลายส่วนงานที่ผลการประเมินยังไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่มหาวิทยาลัยกำหนด ดูได้จากตาราง

ก. ระดับภาควิชา

อันดับที่	ส่วนงาน	ผลการประเมิน	เกณฑ์มาตรฐานของ สกอ.
1	ภาควิชาพระพุทธศาสนา คณะพุทธศาสตร์	3.59	ผลการดำเนินงานระดับ ดี
2	ภาควิชาปริยัติธรรมฯ คณะครุศาสตร์	3.33	ผลการดำเนินงานระดับ พอใช้
3	ภาควิชาบริการการศึกษา คณะครุศาสตร์	3.26	ผลการดำเนินงานระดับ พอใช้
4	ภาควิชาหลักสูตรฯ คณะครุศาสตร์	3.14	ผลการดำเนินงานระดับ พอใช้
5	ภาควิชาบาลีฯ คณะพุทธศาสตร์	2.93	ผลการดำเนินงานระดับ พอใช้
6	ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์	2.93	ผลการดำเนินงานระดับ พอใช้
7	ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์	2.82	ผลการดำเนินงานระดับ พอใช้
8	ภาควิชาศาสนาและปรัชญา คณะพุทธศาสตร์	2.81	ผลการดำเนินงานระดับ พอใช้
9	ภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์	2.80	ผลการดำเนินงานระดับ พอใช้
10	ภาควิชาสังคมวิทยา คณะสังคมศาสตร์	2.58	ผลการดำเนินงานระดับ พอใช้
11	ภาควิชาภาษาต่างประเทศ คณะมนุษยศาสตร์	2.37	ผลการดำเนินงานระดับ <u>ต้องปรับปรุง</u>
12	ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์	2.29	ผลการดำเนินงานระดับ <u>ต้องปรับปรุง</u>

ข. ระดับห้องเรียน

อันดับที่	ส่วนงาน	ผลการประเมิน	เกณฑ์มาตรฐานของ สกอ.
1	หร.คณะพุทธศาสตร์ วัดโสธรวราราม จ.ฉะเชิงเทรา	4.15	ผลการดำเนินงานระดับ ดี
2	หร.วิทยาเขตพะเยา วัดพระแก้ว จ.เชียงราย	3.67	ผลการดำเนินงานระดับ ดี
3	หร.วิทยาเขตแพร่ วัดบุญวาทย์วิหาร จ.ลำปาง	3.61	ผลการดำเนินงานระดับ ดี
4	หร.วิทยาเขตพะเยา วัดพระธาตุแช่แห้ง จ. นาน	3.60	ผลการดำเนินงานระดับ ดี

ค. ระดับคณะ/วิทยาลัย

อันดับที่	ส่วนงาน	ผลการประเมิน	เกณฑ์มาตรฐานของ สกอ.
1	บัณฑิตวิทยาลัย (ส่วนกลาง)	4.04	ผลการดำเนินงานระดับ ดี
2	วิทยาลัยสงฆ์นครพนม	3.94	ผลการดำเนินงานระดับ ดี
3	วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน	3.85	ผลการดำเนินงานระดับ ดี
4	วิทยาลัยสงฆ์เลย	3.77	ผลการดำเนินงานระดับ ดี
5	คณะครุศาสตร์ (ส่วนกลาง)	3.44	ผลการดำเนินงานระดับ พอใช้
6	วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์	3.41	ผลการดำเนินงานระดับ พอใช้
7	คณะพุทธศาสตร์ (ส่วนกลาง)	3.18	ผลการดำเนินงานระดับ พอใช้
8	คณะสังคมศาสตร์ (ส่วนกลาง)	3.09	ผลการดำเนินงานระดับ พอใช้
9	วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์	3.06	ผลการดำเนินงานระดับ พอใช้
10	วิทยาลัยสงฆ์ปัตตานี	3.01	ผลการดำเนินงานระดับ พอใช้
11	คณะมนุษยศาสตร์ (ส่วนกลาง)	2.77	ผลการดำเนินงานระดับ พอใช้
12	วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช พิษณุโลก	2.73	ผลการดำเนินงานระดับ พอใช้

ง.ระดับวิทยาเขต

อันดับที่	ส่วนงาน	ผลการประเมิน	เกณฑ์มาตรฐานของ สกอ.
1	วิทยาเขตพะเยา	4.27	ผลการดำเนินงานระดับ ดี
2	วิทยาเขตหนองคาย	3.65	ผลการดำเนินงานระดับ ดี
3	วิทยาเขตขอนแก่น	3.55	ผลการดำเนินงานระดับ ดี
4	วิทยาเขตบาฬศึกษาพุทธโฆส นครปฐม	3.53	ผลการดำเนินงานระดับ ดี
5	วิทยาเขตเชียงใหม่	3.38	ผลการดำเนินงานระดับ พอใช้
6	วิทยาเขตสุรินทร์	3.20	ผลการดำเนินงานระดับ พอใช้
7	วิทยาเขตนครราชสีมา	3.16	ผลการดำเนินงานระดับ พอใช้
8	วิทยาเขตแพร่	3.14	ผลการดำเนินงานระดับ พอใช้
9	วิทยาเขตนครศรีธรรมราช	3.11	ผลการดำเนินงานระดับ พอใช้
10	วิทยาเขตอุบลราชธานี	2.88	ผลการดำเนินงานระดับ พอใช้

ผลการประกันคุณภาพการศึกษา มิใช่เป็นการจัดอันดับว่าส่วนงานที่มีผลการประเมินอันดับต้นๆ จะดีเลิศประเสริฐศรีไปเสียในทุกเรื่อง เป็นเพียงการตรวจวัดความสำเร็จของผลการดำเนินงานของส่วนงานโดยกระบวนการในระดับหนึ่ง ในช่วงเวลาเดียวกันทั้งปีการศึกษาและปีงบประมาณบนพื้นฐานของกรอบเวลาพร้อมทั้งเกณฑ์ประเมินและตัวชี้วัดเดียวกันตามฐานานุกรมของส่วนงานนั้น ๆ

ผู้มีบทบาทอย่างสำคัญและมีหน้าที่ผลักดันอย่างสุดลิมก็คือผู้บริหารทุกระดับในส่วนงานนั้น ๆ การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา จะทำคนเดียวมิได้ ต้องเดินหน้าพร้อมกันทั้งองค์กร ต้องอาศัยความร่วมมือเพียงของบุคลากรในองค์กรเป็นที่ตั้ง เปรียบเสมือนการลงเรือข้ามฝาก จะอาศัยเพียงนายท้ายเรือบังคับเรืออย่างเดียวมิได้ นายท้ายเรือบอกให้นั่งซ้ายบ้าง ขวาบ้าง ตรงกลางบ้าง ทุกคนในเรือต้องทำตามและปฏิบัติตามโดยให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่และเต็มความสามารถ เพราะถ้าเรือข้ามถึงอีกฝั่งได้ ก็แสดงว่าทุกคนปลอดภัย หากใช้นายท้ายเรือคนเดียวไม่ การประกันคุณภาพการศึกษาก็เป็นไปเฉกเช่นเดียวกัน

สรุปได้ว่าเครื่องจักรหรือฟันเฟืองที่สำคัญในการผลักดันการประกันคุณภาพของส่วนงานให้บรรลุเป้าหมายได้ตามวัตถุประสงค์ ก็คือบุคลากรภายในองค์กรทั้งหมด แต่ผู้มีบทบาทสำคัญคือผู้บริหารทุกระดับต้องช่วยกันประคับประคอง ต้องทุ่มเททั้งร่างกาย แรงใจ และแรงศรัทธาอันกล้าแกร่ง ช่วยเสริมแรงให้งานประกันคุณภาพของส่วนงานบรรลุเป้าหมายให้ได้ เพราะผู้บริหารคือกุญแจแห่งความสำเร็จในการส่งเสริมคุณภาพ นี่แหละคือมาตรฐานวัดคุณภาพคนทำงาน เมื่องานมีคุณภาพตามที่กำหนด ก็ส่งผลให้คนมีคุณภาพไปในตัวโดยปราศจากข้อสงสัย สมกับจุดมุ่งหมายของระบบประกันคุณภาพที่ว่า เพื่อให้อ่านตนออก บอกตนได้ ใช้ตนเป็น และเห็นตนชัด

บรรณานุกรม

- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. รายงานประจำปีการประกันคุณภาพการศึกษาระดับ
อุดมศึกษา ประจำปี ๒๕๕๑-๒๕๕๒.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). รายงานผลการประเมิน
คุณภาพภายนอกรอบที่ ๑-๒ ของ สมศ. ประจำปี ๒๕๔๘-๒๕๕๑
- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษา. โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณ์
ราชวิทยาลัย, ๒๕๔๔.
- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษา. ห้างหุ้นส่วนจำกัด
ไทยรายวันการพิมพ์, ๒๕๔๗.
- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษา. บริษัท ๒๑ เซ็นจูรี
การพิมพ์, ๒๕๕๐.
- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. รายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน
ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๓ ปี พ.ศ.๒๕๕๔
- สำนักนายกรัฐมนตรี. กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา
พ.ศ. ๒๕๕๓, ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๗ ตอนที่ ๒๓ ก ๒ เมษายน ๒๕๕๓
- สำนักนายกรัฐมนตรี. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ,พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔.